

**Маргарита В. Мазур**

к. е. н., доцент, доцент кафедри штучного інтелекту, моделювання та статистики, Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-1152-6126>

## **АНАЛІЗ ЕФЕКТИВНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ ВИДУ ДІЯЛЬНОСТІ «СІЛЬСЬКЕ ГОСПОДАРСТВО, МИСЛИВСТВО ТА НАДАННЯ ПОВ'ЯЗАНИХ ІЗ НИМИ ПОСЛУГ»: СТАТИСТИЧНИЙ АСПЕКТ**

У роботі здійснено комплексне оцінювання ефективності функціонування підприємств аграрного сектору України («Сільське господарство, мисливство та надання пов'язаних з ними послуг») за період 2015–2024 років. Науково обґрунтовано методологію розрахунку відносних показників результативності та досліджено ключові структурно-динамічні пропорції галузі в загальній системі національної економіки. На основі розширеного методичного підходу оцінено динаміку середнього обсягу реалізації продукції з розрахунку на одне підприємство та показники продуктивності праці на одного зайнятого працівника. За допомогою двофакторного аналізу детально визначено ступінь впливу змін кількості зайнятих працівників та рівня їхньої продуктивності праці на загальний обсяг реалізації агропродукції.

Отримані фактичні дані засвідчили скорочення кількості суб'єктів господарювання даного виду діяльності з 70,7 тис. до 53,7 тис. одиниць, що призвело до зменшення їхньої питомої ваги в бізнес-секторі країни з 3,8% до 2,8%. Попри це, валовий обсяг реалізованої сільськогосподарської продукції зростав у грошовому вираженні з 357,4 млрд грн до 854,8 млрд грн. Відповідно, середній обсяг реалізації на одне підприємство підвищився з 5053,4 тис. грн у 2015 році до 15903,3 тис. грн у 2024 році, а продуктивність праці зросла з 633,8 тис. грн до 1927,6 тис. грн на особу.

Проведений факторний аналіз підтвердив, що визначальним рушієм позитивної динаміки обсягів реалізації виступала саме інтенсифікація продуктивності праці, яка в більшості періодів компенсувала негативний ефект від скорочення штату. У роботі систематизовано ключові воєнні та економічні виклики (дефіцит робочої сили, втрату посівних площ, порушення логістики) та визначено шляхи їх подолання. Доведено, що забезпечення стійкості агробізнесу в умовах післявоєнного відновлення потребує переорієнтації на автоматизацію виробничих процесів, оптимізацію використання кадрового потенціалу та нарощування часток продукції з високою доданою вартістю.

**Ключові слова:** сільське господарство, аграрний сектор, ефективність функціонування, обсяг реалізованої продукції (товарів, послуг), продуктивність праці, кількість зайнятих працівників, факторний аналіз, структурно-динамічні зміни.